

Användning av aminoglykosider på SöS

Anders Håkanson, överläkare
Infektion/Venhälsan
April 2013

Indikationer för aminoglykosid på SöS I

- 1. Svår sepsis/septisk chock** - samhällsförvärd, nosokomial
Tillägg till betalaktam - cefalosporin, pip/tazo, karbapenem (MRB)
Laddningsdos Gentamicin 4,5 - 6 mg/kg x 1
Lägre dos: hög ålder, känd lätt/måttlig njursvikt

- 2. Septiskt syndrom** - samhällsförvärd, oklart fokus
Ej svår sepsis, ej känd MRB, ej kronisk njursvikt, ej gravid.
Bensyl-pc + Genta 4,5 - 6 mg/kg x 1
Rational: Beprövad erfarenhet. Täckning av vanliga samhällsförvärvade agens (inkl. hyfsat mot Staf). Kort inledande behandling i väntan på odlings svar. Avvägning nytta/risk för individ kontra ekologi.

Indikationer för aminoglykosid på SöS II

3. **Samhällsförvärvad pyelonefrit**

Ej svår sepsis, ej kronisk njursvikt, ej gravid.

Gentamicin 4-5 mg/kg x 1, singelbehandling (+ ev. samtidigt börja trim/sulfa alt. kinolon per os). Ytterligare dos genta efter 24 tim om odling ej klar.

4. **Endokardit**

Enligt nationell riktlinje: Gentamicin 3 mg/kg x 1 om α -streptokock

Koncentrationsbestämning?

Dalvärde om mer än 2 dygnsdoser.

Kontrollaudiometri?

Ej rutin, endast om misstanke. Kanske missar vi diskret biverkan?

Aminoglykosid på SöS - risker? I

- ***För låg dos vid svår sepsis?***
Oklart om ännu högre doser behövs (7 mg/kg).
Baseras på farmakokinetik, ej kliniska effektdata.
- ***Singelbehandling av Gram-negativ infektion?***
Ja, förekommer 1-2 dygn, sedan annat preparat. Ofta urinvägsfokus.
Gamla observationsstudier som visat sämre utläkning med
singelbehandling övertygar inte (ej prospektiva randomiserade;
oklart duration med aminoglykosid). Mycket sällan mortalitet i den
grupp som får Bensyl-pc + aminoglykosid (dvs ej svår sepsis).

Aminoglykosid på SöS - risker? II

- ***Biverkningar?***

Vår erfarenhet: Bestående njur/hörsel/balans- påverkan ovanlig; uteslutande patienter som fått lång behandling. Men kanske missar vi mer diskret hörselbiverkan, vilket kan motivera utreda med audiogram. Gäller fr.a. endokarditpatienter, som har lång exponering för aminoglykosid.

- ***Gentamicin förbrukat – ökad andel resistens?***

Ja, ökande problem. 6% gentamicinresistenta E.coli i blododlingar på SöS 2011 ($n=312$), fr.a. nosokomiala fall.

Rimligt skifta till amikacin, åtminstone vid svår sepsis, samt vid nosokomial infektioner (förutsatt att snabb utveckling av amikacinresistens inte förväntas)